

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.418.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11569 Pań Posłanek Iwony Marii Kozłowskiej i Anny Wojciechowskiej, w sprawie konieczności zapewnienia systemowego finansowania centrów usług społecznych oraz wprowadzenia rozwiązań legislacyjnych umożliwiających ich dalszy rozwój i stabilne funkcjonowanie, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1818) od 1 stycznia 2020 r. na poziomie lokalnym można tworzyć struktury koordynujące i integrujące usługi społeczne, czyli centra usług społecznych (CUS). Powołanie CUS na terenie gminy ma charakter fakultatywny. Ustawa nie narzuca decyzji o powołaniu CUS, a jedynie wskazuje zasady, wedle których jednostka może powstać. Decyzję o powołaniu CUS podejmuje rada gminy w następujących trybach: przekształcenia funkcjonującego na terenie gminy ośrodka pomocy społecznej (OPS) w CUS, powołania CUS na obszarze dwóch lub więcej gmin na podstawie ich porozumienia, przy pozostawieniu OPS w tych gminach, utworzenia w mieście powyżej 100 tys. mieszkańców nowej jednostki organizacyjnej odrębnej od funkcjonującego OPS. CUS są podmiotami mającymi za zadanie prowadzić działalność usługową na rzecz społeczności lokalnej, kierowaną nie tylko do osób doświadczających wykluczenia społecznego i uprawnionych do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, ale do całej lokalnej wspólnoty.

Przekształcenie ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych to rozwiązanie skierowane przede wszystkim do aktywnych miejskich samorządów, które obecnie wykorzystują ośrodki pomocy społecznej do działań szerszych, niż przewiduje to wprost ustawa o pomocy społecznej. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w tych samorządach są już częściowo przygotowane do zapewniania powszechnego dostępu do usług społecznych i otwierają swą ofertę wsparcia dla szerszej zbiorowości niż dotychczasowi klienci pomocy społecznej.

Celem CUS jest koordynacja usług społecznych z różnych systemów: pomocy społecznej, polityki rodzinnej, promocji i ochrony zdrowia, kultury, edukacji publicznej, polityki prorodzinnej, wspierania osób z niepełnosprawnościami. Obecnie funkcjonuje ponad 130 centrów usług społecznych.

Niezależnie od tego warto wspomnieć, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołano „Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej”, którego zadaniem jest opracowanie rozwiązań systemowych dotyczących m.in. wsparcia kadr pomocy społecznej. Zespół tworzy grono ekspertów, praktyków oraz osób ze świata nauki. Wypracowane przezeń rozwiązania mają przyczynić się m.in. do podniesienia rangi i prestiżu zawodu pracownika socjalnego, zwiększając jego atrakcyjność i zainteresowanie wyborem tej ścieżki zawodowej.

Należy podkreślić, że w Ministerstwie stale prowadzone są działania legislacyjne, programowe i projektowe, mające na celu promocję zawodu pracownika socjalnego

i poszerzenie grupy osób mogących go wykonywać, Od kilku lat realizowane są projekty finansowane ze środków UE zapewniające wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników socjalnych. Od roku 2008 wprowadzono m.in. studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku praca socjalna, studia podyplomowe, szkolenia specjalizacyjne z zakresu I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, szkolenia dla pracowników socjalnych z kompetencji miękkich oraz superwizję dla pracowników socjalnych.

Obecnie - zgodnie z przyjętymi założeniami do roku 2027 - trwa w Ministerstwie realizacja projektu pn. „Wsparcie instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną”. Jego celem jest wsparcie kadr i podnoszenie kompetencji pracowników instytucji zajmujących się tworzeniem oraz wdrażaniem polityki z zakresu pomocy i integracji społecznej na poziomie regionalnym, a także umożliwienie im wymiany doświadczeń. Działania projektowe koncentrują się m.in. na promocji zawodów pomocowych budującej ich prestiż (np. poprzez kampanie medialne) oraz na realizacji studiów podyplomowych w zakresie metodyki i metodologii pracy socjalnej, dających uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, a ponadto szkoleń z zakresu I i II stopnia specjalizacji, kierowanych do pracowników posiadających już staż w zawodzie.

Aktualnie w Ministerstwie nie są prowadzone prace nad wprowadzeniem stałych i systemowych rozwiązań dotyczących zwiększenia finansowania CUS z budżetu państwa. W resorcie przygotowano natomiast projekt ustawy o zmianie ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, który został wpisany do Wykazu prac Rady Ministrów pod numerem UD294. Celem projektu jest poprawienie dostępności usług szeroko rozumianej polityki społecznej, zwiększenie ich efektywności i jakości, a także opracowanie lepszej odpowiedzi na potrzeby wynikające z zachodzących zmian społecznych. Projektowane przepisy pomogą też samorządom w podjęciu decyzji o przekształceniu istniejących jednostek pomocy społecznej (OPS) w centra usług społecznych dzięki zaproponowanym elastycznym zapisom dotyczącym uruchamiania tego typu placówek oraz wymagań kwalifikacyjnych kadry CUS, w tym koordynatora indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/